

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ

ustalone uchwałą Zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych Polskiego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych nr UZ/120/2021 z dnia 31 sierpnia 2021 r. ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych Polskiego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych nr UZ/122/2022 z dnia 9 sierpnia 2022 r.

Tabela informująca, które z postanowień zawartych w niniejszych Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia Mienia od Pożaru i Innych Zdarzeń regulują zagadnienia wymienione w art. 17 ustawy z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 2, § 3 ust. 1-3, § 4, § 5, § 6, § 8, § 9, § 11, § 13 ust. 1-10, § 14, § 15, § 16, § 17 ust. 5-6, § 19, § 20, § 21
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 9, § 13 ust. 1-10, § 14, § 16, § 17 ust. 5-6, § 18, § 19 ust. 2, § 20, § 21,

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

- Ogólne warunki ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie do zawieranych z Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych Polskim Zakładem Ubezpieczeń Wzajemnych, zwanym dalej „TUW PZUW”, umów ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń, będącego w posiadaniu osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi.
- W porozumieniu z Ubezpieczającym mogą zostać wprowadzone do umowy ubezpieczenia postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU. TUW PZUW zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy, a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku TUW PZUW nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

DEFINICJE

§ 2

W rozumieniu OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- bezpośrednie uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczony przedmiot, pozostawiające bezsporne ślady tego zdarzenia;
- budowle** – trwale związane z gruntem obiekty budowlane inne niż budynki wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiące całość techniczną i użytkową; za budowle uważa się również tymczasowe obiekty budowlane nie połączone trwale z gruntem (na przykład kioski, pawilony sprzedaży ulicznej i wystawowe, obiekty kontenerowe);
- budynki** – obiekty budowlane trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach, wraz z wbudowanymi instalacjami lub urządzeniami technicznymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową;
- dane elektroniczne** – fakty, koncepcje i informacje zapisane w formie nadającej się do komunikacji, interpretacji lub przetwarzania, za pomocą elektronicznych i elektromechanicznych urządzeń do przetwarzania danych lub urządzeń elektronicznie sterowanych; dane elektroniczne obejmują oprogramowanie oraz inne zakodowane instrukcje do przetwarzania i manipulowania danymi lub do sterowania i obsługi powyższych urządzeń;
- deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, ustalonym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (zwany dalej IMiGW); przy braku możliwości uzyskania odpowiednich informacji z IMiGW wystąpienie deszczu nawalnego stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
- dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania;

- 7) **eksplozja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby w jej wyniku ściany tych naczyń lub zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; jeżeli wewnątrz zbiornika zachodzi eksplozja wywołana reakcją (przemianą) chemiczną, za eksplozję uznaje się także sytuację, kiedy ściany zbiornika nie uległy rozerwaniu; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji polegającej na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 8) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania zgodnie z postanowieniami OWU;
- 9) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 10) **huk ponaddźwiękowy** – fala uderzeniowa (ciśnieniowa) wytworzona przez statek powietrzny podczas przekraczania bariery dźwięku lub podczas poruszania się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
- 11) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,1 m/sek, ustalonej przez IMiGW; przy braku możliwości uzyskania odpowiednich informacji z IMiGW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie; za spowodowane huraganem uważa się również szkody powstałe wskutek uderzenia przedmiotu przenoszonego przez huragan w ubezpieczone mienie;
- 12) **lawina** – gwałtowne osuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota z naturalnych zboczy;
- 13) **maszyny, urządzenia, wyposażenie** – rzeczy ruchome wykorzystywane przez Ubezpieczonego w prowadzeniu działalności, z wyłączeniem niskocennych składników majątku, środków obrotowych, wartości pieniężnych, mienia najmowanego, mienia osobistego pracowników i mienia osób trzecich;
- 14) **mienie najmowane** – mienie przyjęte do używania w ramach umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innego rodzaju umowy o podobnym charakterze;
- 15) **mienie osobiste pracowników** – mienie ruchome pracowników Ubezpieczonego znajdujące się w miejscu ubezpieczenia, z wyłączeniem wartości pieniężnych, pojazdów mechanicznych oraz dokumentów;
- 16) **mienie osób trzecich** – mienie przyjęte na podstawie umowy w celu wykonania usługi obróbki, naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, sprzedaży, składu, przechowania lub w innym podobnym celu zgodnym z zaleceniem właściciela;
- 17) **nakłady adaptacyjne** – wartość adaptacyjnych robót budowlanych (w tym remontów) i wykończenia wewnątrz ustalona na podstawie poniesionych kosztów na dostosowanie pomieszczeń lub budynków niestanowiących własności Ubezpieczonego do rodzaju prowadzonej działalności lub podniesienia standardu tych pomieszczeń lub budynków;
- 18) **napór śniegu lub lodu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na mienie ubezpieczone;
- 19) **niskocenne składniki majątku** – mienie, które zgodnie z obowiązującymi przepisami o rachunkowości zostało jednorazowo wliczone do kosztów operacyjnych i nie jest ujmowane w ewidencji środków trwałych;
- 20) **osuwanie się ziemi** – nie spowodowany działalnością ludzką ruch ziemi na stokach;
- 21) **powódź** – zalanie terenów w następstwie wystąpienia z brzegów wód powierzchniowych stojących lub płynących; za powódź uważa się również zalanie terenu w następstwie spływu wód po zboczach i stokach na terenach górskich i falistych, sztormu lub podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych;
- 22) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko albo powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 23) **przepięcie spowodowane wyładowaniem atmosferycznym** – krótkotrwały wzrost napięcia przekraczający maksymalne dopuszczalne napięcie robocze lub wzbudzenie się niszczących sił elektromagnetycznych w obwodach elektrycznych odbiorników w wyniku bezpośredniego uderzenia pioruna w sieć zasilającą lub linię przesyłającą energię elektryczną;
- 24) **szkoda** – strata majątkowa wynikająca z utraty albo fizycznego zniszczenia lub uszkodzenia przedmiotu ubezpieczenia lub jego części z wyłączeniem następstw szkody, utraconych korzyści, zwiększonych kosztów działalności, utraty wartości rynkowej, kar umownych, sądowych i administracyjnych, grzywien oraz innych kar i środków karnych o charakterze odszkodowawczym przewidzianych przez stosowne przepisy prawa, kosztów procesu, kosztów administracyjnych;
- 25) **szkoda wodociągowa** – bezpośrednie działanie wody, pary lub innych cieczy, w wyniku co najmniej jednej z poniższych przyczyn:
  - a) awaria przewodów, zbiorników lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania lub innych instalacji (w tym powstała wskutek ich zamarznięcia),
  - b) pozostawienie otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach określonych w lit. a,

- c) cofnięcie się wody lub ścieków z urządzeń sieci kanalizacyjnej,
  - d) samoczynne uruchomienie się instalacji tryskaczowych, zraszaczowych lub innej instalacji gaśniczej z innych przyczyn niż wskutek pożaru;
- 26) **środki obrotowe** – mienie zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych w myśl obowiązujących przepisów: materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby, wytworzone lub przetworzone przez Ubezpieczonego produkty gotowe zdalne do sprzedaży lub w toku produkcji, półprodukty, surowce, towary nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym, części zamienne i zapasowe, jeśli nie są w myśl obowiązujących przepisów zaliczane do środków trwałych;
- 27) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne, nie spowodowane działalnością człowieka, zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu;
- 28) **Ubezpieczający** – osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która zawarła z TUV PZUW umowę ubezpieczenia;
- 29) **Ubezpieczony** – osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która zawarła umowę ubezpieczenia na własny rachunek lub na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 30) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie w ubezpieczone mienie pojazdu mechanicznego lub szynowego, jego części lub przewożonego nim ładunku;
- 31) **upadek drzew, budynków lub budowli** – przewrócenie się na przedmiot ubezpieczenia drzew, ich fragmentów lub niebędących we władaniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego budynków, budowli lub ich części lub elementów;
- 32) **upadek statku powietrznego** – katastrofa albo przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 33) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), czeki, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę oraz złoto, srebro, a także platyna i inne metale z grupy platynowców oraz wyroby z wszystkich wymienionych wcześniej metali, kamienie szlachetne i perły;
- 34) **wartość księgową brutto** – księgowa wartość początkowa z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z przepisów prawa;
- 35) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego lecz nie ulepszanego, to jest:
- a) w przypadku budynków, budowli lub nakładów adaptacyjnych – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy mienia w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji, wymiarów i standardu wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów,
  - b) w przypadku maszyn, urządzeń i wyposażenia – wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach;
- wartość odtworzeniowa powinna uwzględniać koszty opracowania wymaganej dokumentacji, koszty transportu (z wyłączeniem transportu ekspresowego), montażu i nadzoru oraz koszty, których poniesienie jest konieczne w celu odtworzenia mienia (w tym koszty związane z koniecznością realizacji obowiązujących na dzień zawierania umowy ubezpieczenia przepisów prawa dotyczącego konstrukcji i eksploatacji budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia);
- 36) **wartość rzeczywista** – wartość odtworzeniowa pomniejszona o faktyczne zużycie techniczne;
- 37) **wirus komputerowy** – zestaw szkodliwych lub nieautoryzowanych instrukcji lub kod zawierający szereg nieautoryzowanych instrukcji wprowadzonych w złej wierze lub kod programowy lub inny, który rozpowszechnia się za pomocą dowolnego systemu lub sieci komputerowej; za wirusy komputerowe uważa się w szczególności: „konie trojańskie”, „robaki”, „bomby czasowe”, „bomby logiczne”;
- 38) **wypadek ubezpieczeniowy** – niezależne od woli Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu;
- 39) **zapadanie się ziemi** – obniżenie się terenu z powodu zawalenia się naturalnych podziemnych pustych przestrzeni w gruncie;
- 40) **zużycie techniczne** – określoną procentowo (stopień zużycia technicznego) utratę trwałości i w konsekwencji zmniejszanie w czasie wartości ubezpieczonych przedmiotów, będącą pochodną: czasu ich użytkowania (wieku), bieżącej konserwacji, remontów, eksploatacji.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 4, na podstawie OWU ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte:
- 1) następujące kategorie mienia:

- a) stanowiące własność Ubezpieczonego bądź będące w posiadaniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na podstawie tytułu prawnego: budynki i budowle, maszyny, urządzenia i wyposażenie, środki obrotowe, niskocenne składniki majątku, wartości pieniężne;
  - b) niestanowiące własności Ubezpieczonego: mienie osób trzecich, mienie najmowane, mienie osobiste pracowników;
- 2) nakłady adaptacyjne.
2. Przedmiot ubezpieczenia może stanowić także inne mienie, nie wymienione w ust. 1, jeżeli umowa ubezpieczenia tak stanowi.
  3. Przedmiot ubezpieczenia określa się w umowie ubezpieczenia.
  4. Ochroną ubezpieczeniową nie jest objęte następujące mienie:
    - 1) uprawy roślinne, drzewa, krzewy, zwierzęta;
    - 2) grunty, gleby, naturalne wody powierzchniowe lub podziemne, zbiorniki wodne;
    - 3) pojazdy mechaniczne dopuszczone do ruchu (wraz z naczepami lub przyczepami), w tym pojazdy szynowe, tabor kolejowy, statki powietrzne lub wodne; wyłączenie to nie dotyczy sytuacji, kiedy wymienione mienie:
      - a) stanowi środki obrotowe lub mienie osób trzecich,
      - b) w odniesieniu do pojazdów mechanicznych i taboru kolejowego, jest używane wyłącznie w określonym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia;
    - 4) sieci energetyczne (rozumiane jako część systemu elektroenergetycznego obejmującego linie przesyłowe energii elektrycznej - napowietrzne i kablowe - wraz ze stacjami transformatorowo-rozdzielczymi) znajdujące się w odległości większej niż 100 m poza miejscem ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia;
    - 5) znajdujące się poza morską linią brzegową;
    - 6) znajdujące się pod ziemią i związane z produkcją wydobywczą (kopalnictwem węgla kamiennego, brunatnego, soli, ropy naftowej i gazu ziemnego, rud żelaza, metali nieżelaznych lub torfu);
    - 7) będące w trakcie rozbiórki, demontażu, budowy, montażu, instalacji, rozruchu próbnego, testów poprzedzających uruchomienie;
    - 8) o charakterze zabytkowym, artystycznym lub unikatowym lub przedmioty o wartości kolekcjonerskiej, a także dzieła sztuki;
    - 9) programy komputerowe, chyba że stanowią środki obrotowe;
    - 10) z zastrzeżeniem postanowień § 6 ust. 3 pkt 2, akta, dokumenty, plany, zdjęcia, dane zawarte na nośnikach, wzory, modele, prototypy, eksponaty;
    - 11) namioty (w tym namioty foliowe), szklarnie, inspekty oraz mienie w nich zlokalizowane;
    - 12) środki obrotowe z przekroczonym terminem ważności, wycofane z obrotu lub też z innych przyczyn nieposiadające wartości handlowej;
    - 13) budynki lub budowle przeznaczone do rozbiórki wraz z mieniem w nich się znajdującym oraz maszyny, urządzenia lub wyposażenie przeznaczone na złom.

MIEJSCE UBEZPIECZENIA

§ 4

1. Mienie objęte jest ochroną ubezpieczeniową w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (zwanej dalej „RP”), chyba że umówiono się inaczej, a mienie osobiste pracowników ponadto w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika na terytorium RP, wykonywanej na polecenie Ubezpieczonego, z wyłączeniem sytuacji kiedy mienie to znajduje się w miejscu zamieszkania pracownika.
2. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową TUW PZUW, powodującego bezpośrednie zagrożenie mienia objętego tą ochroną i podjęcia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego decyzji o usunięciu tego mienia z miejsca ubezpieczenia w celu niedopuszczenia do powstania szkody lub zwiększenia się jej rozmiarów, pozostaje ono objęte ochroną ubezpieczeniową w nowym miejscu innym niż wskazane w umowie ubezpieczenia, do którego zostało przeniesione, przez okres nie dłuższy niż 30 dni od daty przeniesienia. Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest zobowiązany do niezwłocznego, pisemnego zgłoszenia do TUW PZUW faktu przeniesienia mienia wraz z podaniem adresu miejsca, do którego mienie zostało przeniesione.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 5

1. TUW PZUW odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku następujących wypadków ubezpieczeniowych:
  - 1) pożar;

- 2) bezpośrednio uderzenie pioruna;
  - 3) eksplozja;
  - 4) upadek statku powietrznego.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, zakres podstawowy ubezpieczenia, określony w ust. 1, może zostać rozszerzony dodatkowo o jedną lub więcej z następujących grup wypadków ubezpieczeniowych:
- 1) huragan, deszcz nawalny;
  - 2) powódź;
  - 3) grad, lawina, napór śniegu lub lodu;
  - 4) trzęsienie ziemi, osuwanie i zapadanie się ziemi;
  - 5) uderzenie pojazdu, huk ponaddzwiękowy, dym i sadza;
  - 6) szkoda wodociągowa;
  - 7) upadek drzew, budynków lub budowli;
  - 8) przepięcie spowodowane wyładowaniem atmosferycznym.
3. Odpowiedzialność TUV PZUW za wszystkie szkody powstałe w okresie ubezpieczenia w wyniku przepięcia spowodowanego wyładowaniem atmosferycznym ograniczona jest do kwoty 250.000 złotych.
4. Odpowiedzialnością TUV PZUW objęte są także szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek:
- 1) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkami ubezpieczeniowymi objętymi umową ubezpieczenia;
  - 2) zanieczyszczenia lub skażenia ubezpieczonego mienia w wyniku wypadków ubezpieczeniowych objętych umową ubezpieczenia.
5. W przypadku niedoubezpieczenia mienia TUV PZUW udziela ochrony ubezpieczeniowej z zastrzeżeniem postanowień § 16.

UBEZPIECZONE KOSZTY

§ 6

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, TUV PZUW pokrywa poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty wynikłe z zastosowania celowych środków, powstałe w związku z ratowaniem przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżeniem szkodzie lub zmniejszeniem jej rozmiarów, chociażby owe środki okazały się bezskuteczne. Dobrowolne świadczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które brały udział w zabezpieczaniu mienia lub akcji ratowniczej podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli TUV PZUW wyraził na to zgodę.
2. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla bezpośrednio zagrożonych zniszczeniem lub objętych akcją ratowniczą poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia, dla których takie sumy zostały ustalone. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na polecenie TUV PZUW. Suma zwracanych kosztów łącznie z odszkodowaniem za ubezpieczone mienie nie może przewyższyć sumy ubezpieczenia ustalonej dla poszczególnych kategorii mienia, z zastrzeżeniem postanowień § 9 ust. 1 zdanie trzecie.
3. Dodatkowo TUV PZUW pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego wynikłe z zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego objętego umową ubezpieczenia, powstałe w związku z:
  - 1) uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami wywozu części niezdatnych do użytku, składowaniem lub utylizacją; powyższe koszty objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności w wysokości 10% wartości szkody, jednak nie więcej niż 1.000.000 złotych w odniesieniu do wszystkich szkód powstałych w okresie ubezpieczenia; ochrona nie dotyczy kosztów związanych z usunięciem zanieczyszczeń wody lub gleby i jej rekultywacją;
  - 2) odtworzeniem dokumentacji produkcyjnej lub zakładowej (aktów, planów, dokumentów, danych) uszkodzonej, zniszczonej lub utraconej; ochrona obejmuje wyłącznie koszty robocizny poniesione na takie odtworzenie dokumentacji z włączeniem przeprowadzenia niezbędnych badań i analiz oraz koszty odtworzenia nośników, na których dokumentacja była zawarta; powyższe koszty objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności w wysokości 5% wartości szkody, jednak nie więcej niż 50.000 złotych w odniesieniu do wszystkich szkód powstałych w okresie ubezpieczenia.
4. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 3, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych dotkniętych szkodą przedmiotów ubezpieczenia, dla których takie sumy zostały ustalone, nie więcej niż do wysokości limitów określonych w ust. 3.
5. W przypadku niedoubezpieczenia mienia (§ 16 ust. 3), świadczenie wypłacane przez TUV PZUW tytułem zwrotu kosztów wymienionych w ust. 3 jest zmniejszane w takim stosunku jak odszkodowanie tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia mienia.
6. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 3, zostały poniesione przez Ubezpieczonego łącznie w odniesieniu do mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego a jednocześnie nie jest możliwe ich

przyporządkowanie do danej części mienia, TUW PZUW zwraca koszty w takiej proporcji w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, TUW PZUW pokryje 50% poniesionych kosztów, z zastrzeżeniem limitów odpowiedzialności określonych w ust. 3.

7. Przy ubezpieczeniu od szkód wodociągowych TUW PZUW pokrywa również poniesione przez Ubezpieczonego koszty naprawy uszkodzonych wskutek pęknięcia lub rozerwania przewodów lub urządzeń określonych w § 2 pkt 25 stanowiących własność lub będących we władaniu Ubezpieczonego, łącznie z kosztami robót pomocniczych związanych z ich naprawą (w tym rozmrożeniem).

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 7

Ochroną ubezpieczeniową TUW PZUW nie są objęte szkody:

- 1) będące następstwem:
  - a) działań wojennych, wojny domowej, rozruchów, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego, powstania zbrojnego, rewolucji, konfiskaty lub innego rodzaju przejęcia przedmiotu ubezpieczenia przez rząd lub inne władze kraju, sabotażu, strajku, lokautu, blokady, wewnętrznych zamieszek;
  - b) aktów terroryzmu, przez które rozumie się działania mające na celu wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych, religijnych, ideologicznych, socjalnych lub społecznych;
  - c) działań przedsięwziętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków wypadków ubezpieczeniowych wymienionych w lit. a i b;
  - d) działania energii jądrowej, promieniowania jonizującego, skażenia radioaktywnego, pola elektromagnetycznego lub magnetycznego, promieni laserowych lub maserowych,
  - e) skażenia lub zanieczyszczenia środowiska (gleby, powietrza, wody);
- 2) powstałe w wyniku umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym za winę osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną należy rozumieć winę:
  - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców lub prokurentów,
  - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
  - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
  - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
  - e) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów,
  - f) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu lub prokurentów;
- 3) powstałe w wyniku poddania w procesie technologicznym ubezpieczonego mienia działaniu ognia albo ciepła;
- 4) spowodowane eksplozją wywołaną przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych, technologicznych, doświadczalnych lub rozbiórkowych oraz w silnikach spalinowych, gdy eksplozja związana jest z ich naturalną funkcją lub gdy eksplozja spowodowana została normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów;
- 5) działania prądu elektrycznego, chyba że w jego następstwie powstał pożar; niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód powstałych w wyniku przepięcia spowodowanego wyładowaniem atmosferycznym (rozumianego jako krótkotrwały wzrost napięcia przekraczający maksymalne dopuszczalne napięcie robocze lub wzbudzenie się niszczących sił elektromagnetycznych w obwodach elektrycznych odbiorników w wyniku bezpośredniego uderzenia pioruna w sieć zasilającą lub linię przesyłającą energię elektryczną) w mieniu zabezpieczonym poprzez zainstalowanie ograniczników (odgromników i ochronników przeciwprzepięciowych); niezależnie od powyższego z ochrony ubezpieczeniowej pozostają wyłączone szkody spowodowane działaniem prądu elektrycznego powstałe we wkładkach topikowych, bezpiecznikach, stycznikach, odgromnikach, ochronnikach przeciwprzepięciowych, czujnikach, żarówkach, lampach;
- 6) górnicze w rozumieniu Prawa geologicznego i górniczego;
- 7) spowodowane prowadzonymi robotami ziemnymi lub spowodowane prowadzonymi przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub na jego zlecenie w miejscu ubezpieczenia robotami budowlanymi (rozumianymi zgodnie z prawem budowlanym), na prowadzenie których wymagane jest pozwolenie na budowę;
- 8) spowodowane działaniem śniegu, lodu, gradu lub deszczu;

- a) spowodowanym niekonserwowaniem lub nienależytym konserwowaniem dachu, ścian, okien lub innych elementów budynku, budowli lub lokalu, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
- b) spowodowanym niezamknięciem lub niezabezpieczeniem otworów dachowych, okiennych, drzwiowych lub innych elementów budynku, jeżeli obowiązek ich zamknięcia lub zabezpieczenia należał do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
- Wyłączenie to nie dotyczy szkód w mieniu znajdującym się w pomieszczeniach najętych, jeżeli do obowiązków Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie należało dbanie o stan techniczny lub dokonywanie zabezpieczeń, o których mowa powyżej, i jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony do dnia powstania szkody nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub też o nich wiedział i posiada dowody, że zwywał wynajmującego do ich usunięcia;
- 9) powstałe w mieniu, które niezgodnie ze swym przeznaczeniem i warunkami przechowywania, magazynowania lub eksploatacji znajdowało się na wolnym powietrzu, jeżeli miało to wpływ na powstanie lub zwiększenie szkody;
- 10) powstałe podczas prowadzenia prób ciśnieniowych instalacji tryskaczowej;
- 11) spowodowane zagrzybieniem, zapleśnieniem, poceniem się rur, wyrządzone przez wodę gruntową, pływy lub fale morskie, a także powstałe wskutek systematycznego zawilgacania pomieszczeń z powodu nieuszczelnności urządzeń wodno-kanalizacyjnych, grzewczych, technologicznych;
- 12) powstałe wskutek zalania od podłoża środków obrotowych lub mienia nieeksploatowanego przechowywanego w pomieszczeniach składowych usytuowanych poniżej poziomu gruntu, jeżeli mienie to składowane było niżej niż 10 cm nad podłogą;
- 13) wynikające z korozji, kawitacji, procesów oksydacyjnych oraz z naturalnego zużycia, pogarszania się jakości lub starzenia się ubezpieczonego mienia w związku z jego normalną eksploatacją, chyba że w następstwie wystąpił inny wypadek ubezpieczeniowy nie wyłączony z zakresu ubezpieczenia, wówczas TUV PZUW ponosi odpowiedzialność wyłącznie za skutki takiego wypadku;
- 14) powstałe podczas transportu (poza transportem w miejscu ubezpieczenia);
- 15) powstałe we wszelkich danych elektronicznych, oprogramowaniu, wskutek ich utraty, uszkodzenia, zniekształcenia lub niedostępności, polegające na niekorzystnej zmianie w danych, oprogramowaniu, spowodowane zniszczeniem, uszkodzeniem lub inną deformacją ich oryginalnej struktury oraz wynikające z nich jakiegokolwiek szkody następstwa, w tym również utratę zysku;
- 16) spowodowane przez wirusy komputerowe;
- 17) powstałe na skutek działań hakerów lub innych osób trzecich, polegające na nieautoryzowanym dostępie lub ingerencji w dane elektroniczne, oprogramowanie;
- 18) spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych, przy czym niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód rzeczowych w ubezpieczonym mieniu, które są następstwem innych zdarzeń objętych zakresem umowy ubezpieczenia;
- przy czym choroba zakaźna oznacza każdą chorobę, która może zostać przeniesiona za pomocą dowolnej substancji lub czynnika z dowolnego organizmu na inny organizm, w przypadku gdy:
- g) substancja lub czynnik zawiera, ale nie wyłącznie, wirus, bakterię, pasożyta lub inny organizm lub jego odmianę, niezależnie od tego, czy jest uważany za żywy, czy też nie, oraz
- h) metoda przenoszenia, bezpośredniego lub pośredniego, obejmuje między innymi przenoszenie drogą powietrzną, przenoszenie płynów ustrojowych, przenoszenie z lub na dowolną powierzchnię lub przedmiot, ciało stałe, płynne lub gazowe, lub między organizmami, oraz
- i) choroba, substancja lub środek mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody dla zdrowia ludzkiego lub dobrobytu ludzi albo mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody, pogorszenia, utraty wartości, zbywalności lub utraty możliwości korzystania z rzeczy.
- 19) nie przekraczające, łącznie z kosztami, o których mowa w § 6 ust. 1, wartości 400 złotych.

SYSTEM UBEZPIECZENIA

§ 8

1. W zależności od przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia może być zawarta w systemie:
- 1) na sumy stałe – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
  - 2) na sumy zmienne – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie przewidywanej w okresie ubezpieczenia maksymalnej wartości kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
  - 3) na pierwsze ryzyko – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;

- ustalenie sumy ubezpieczenia można oprzeć o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego.
2. W systemie na sumy stałe mogą być ubezpieczone nakłady adaptacyjne oraz wszystkie kategorie mienia wymienione w § 3 ust. 1 pkt 1, z wyjątkiem mienia osobistego pracowników.
  3. W systemie na sumy zmienne mogą być ubezpieczone jedynie środki obrotowe lub mienie osób trzecich.
  4. W systemie na pierwsze ryzyko mogą być ubezpieczone jedynie niskocenne składniki majątku, nakłady adaptacyjne, mienie osobiste pracowników lub wartości pieniężne.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 9

1. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający. Suma ubezpieczenia jest ustalana oddzielnie dla poszczególnych kategorii mienia zgłaszanego do ubezpieczenia. W odniesieniu do budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia – stanowiących środki trwałe, suma ubezpieczenia ustalana jest odrębnie dla każdej pozycji ujętej w ewidencji środków trwałych.
2. Suma ubezpieczenia budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz nakładów adaptacyjnych, powinna odpowiadać wartości mienia ustalonej na dzień zgłoszenia do ubezpieczenia i może być określona według wartości odtworzeniowej, rzeczywistej lub księgowej brutto.
3. Suma ubezpieczenia dla:
  - 1) środków obrotowych ustalana jest według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia (nie większych jednak niż osiągalna cena sprzedaży gotowego wyrobu) i odpowiada najwyższej wartości tej kategorii mienia przewidywanej w okresie ubezpieczenia; jeżeli ubezpieczone mienie znajduje się w kilku miejscach ubezpieczenia, suma ubezpieczenia powinna odpowiadać ogólnej (łącznie) wartości mienia we wszystkich tych miejscach;
  - 2) niskocennych składników majątku ustalana jest według ceny nabycia identycznego lub najbardziej zbliżonego parametrami technicznymi mienia;
  - 3) mienia osób trzecich ustalana jest według wartości rzeczywistej i odpowiada najwyższej wartości tej kategorii mienia przewidywanej w okresie ubezpieczenia, powiększonej o przewidywaną wartość nakładów poniesionych w związku z realizacją usługi przez Ubezpieczonego; w przypadku sprzedaży komisowej lub lombardowej wartość ta powinna być pomniejszona o prowizję sprzedawcy;
  - 4) mienia najmowanego ustalana jest według wartości rzeczywistej lub odtworzeniowej i ustalana jest zgodnie z postanowieniami ust. 2;
  - 5) wartości pieniężnych odpowiada najwyższej wartości tej kategorii mienia przewidywanej w okresie ubezpieczenia i ustalana jest następująco:
    - a) dla krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) – według ich wartości nominalnej,
    - b) dla czeków, weksli i innych dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – według osiągalnej ceny sprzedaży,
    - c) dla złota, srebra, platyny i innych metali z grupy platynowców oraz wyrobów z wszystkich wymienionych wcześniej metali, kamieni szlachetnych i pereł – według ceny zakupu lub kosztów wytworzenia.
4. Jeżeli suma ubezpieczenia niskocennych składników majątku, nakładów adaptacyjnych lub wartości pieniężnych ustalana jest w systemie na pierwsze ryzyko, wówczas sposób kalkulacji przedstawiony w ust. 3 nie ma zastosowania.
5. Suma ubezpieczenia wskazana w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności TUW PZUW w odniesieniu do kategorii mienia, dla którego została ustalona, z zastrzeżeniem, że dla budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia górną granicę odpowiedzialności dla każdej z pozycji ewidencji środków trwałych, o której mowa w ust.1, stanowi suma ubezpieczenia ustalona dla tej pozycji.
6. Suma ubezpieczenia dla mienia osobistego pracowników odpowiada iloczynowi liczby zatrudnionych osób i sumy ubezpieczenia na pojedynczego pracownika wskazanej w umowie ubezpieczenia, która jednocześnie stanowi górną granicę odpowiedzialności TUW PZUW za szkody poniesione przez pojedynczego pracownika.
7. W przypadku istotnych zmian (powyżej 10%) poziomu kosztów lub cen w okresie ubezpieczenia (na przykład wskutek inflacji) Ubezpieczający powinien, w celu uniknięcia skutków niedoubezpieczenia mienia (§ 6 ust. 5 i ust. 6, § 16 ust. 3), dokonać niezwłocznej zmiany sumy ubezpieczenia mienia ubezpieczonego według wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej. Podwyższenie sumy ubezpieczenia jest skuteczne od dnia, od którego strony uzgodniły na piśmie obowiązywanie wyższej sumy. Podwyższenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie podwyższenie składki ubezpieczeniowej.
8. Dodatkowo, w umowie ubezpieczenia, dla poszczególnych kategorii mienia lub szkód danego rodzaju mogą zostać ustalone limity odpowiedzialności, niższe niż sumy ubezpieczenia ustalone zgodnie z powyższymi postanowieniami. W takim przypadku górną granicę odpowiedzialności TUW PZUW w odniesieniu do danej

kategorii mienia lub szkód danego rodzaju, których limit dotyczy, stanowi wskazany w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 10

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się w formie pisemnej i na wniosek Ubezpieczającego.
2. Wniosek powinien zawierać między innymi następujące dane:
  - 1) nazwę i dokładny adres Ubezpieczającego oraz Ubezpieczonego, jeżeli nie jest to ten sam podmiot;
  - 2) miejsce, przedmiot, zakres i okres ubezpieczenia;
  - 3) rodzaj prowadzonej działalności;
  - 4) sumę ubezpieczenia i sposób jej ustalania;
  - 5) opis posiadanych zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz ich stan techniczny;
  - 6) opis bezpośredniego otoczenia miejsca ubezpieczenia (w tym zagrożeń naturalnych);
  - 7) informacje o zaistniałych w okresie ostatnich 3 lat szkodach w mieniu, bez względu na to, czy mienie było objęte ochroną ubezpieczeniową i czy za szkodę zostało wypłacone odszkodowanie, z podaniem przyczyny powstania szkody, jej wysokości oraz kwoty otrzymanego odszkodowania.
3. TUV PZUW może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka oraz inspekcji miejsca ubezpieczenia. TUV PZUW zastrzega sobie także prawo żądania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
4. TUV PZUW przysługuje w trakcie trwania umowy ubezpieczenia prawo do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości TUV PZUW, o ile nie umówiono się inaczej.
5. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Ubezpieczony może nie być imiennie wskazany w umowie, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
  - 1) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność TUV PZUW, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu;
  - 2) Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od TUV PZUW chyba że strony uzgodniły inaczej; jednakże takie uzgodnienie nie może zostać dokonane, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy już zaszedł;
  - 3) Ubezpieczony może żądać by TUV PZUW udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.

OKRES UBEZPIECZENIA. CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 11

1. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej umowę ubezpieczenia zawiera się na okres roczny.
2. Odpowiedzialność TUV PZUW rozpoczyna się w dniu wskazanym w umowie (początek okresu ubezpieczenia).
3. Jeżeli TUV PZUW ponosił odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, TUV PZUW ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z końcem okresu, na który przypadała niezapłacona składka.
4. W razie opłacania składki w ratach, jeżeli rata (poza pierwszą) nie została opłacona w ustalonym terminie, TUV PZUW po upływie terminu płatności tej raty może wezwać Ubezpieczającego do jej zapłaty, z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez Ubezpieczającego spowoduje rozwiązanie umowy. W takim przypadku brak opłaty zaległej raty składki we wskazanym terminie spowoduje rozwiązanie umowy z upływem 7 dni od daty otrzymania tego wezwania przez Ubezpieczającego.
5. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą - ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy.
6. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim TUV PZUW udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
7. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę. Przeniesienie praw wymaga zgody TUV PZUW. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba, że strony za

zgodą TUV PZUW umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Postanowienia niniejszego ustępu nie mają zastosowania do przenoszenia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku ubezpieczeniowego.

8. Oprócz przypadków wskazanych powyżej ochrona ubezpieczeniowa wygasa także:
- 1) wraz z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki umowa została zawarta;
  - 2) wraz z wyczerpaniem sumy ubezpieczenia - w odniesieniu do mienia będącego przedmiotem ubezpieczenia na pierwsze ryzyko lub wraz z wyczerpaniem limitu odpowiedzialności na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia, w odniesieniu wyłącznie do mienia lub kosztów dla których ustalony został w umowie ubezpieczenia taki limit i w zakresie objętym tym limitem.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 12

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności TUV PZUW na podstawie taryfy składek obowiązującej w TUV PZUW w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia, z uwzględnieniem rodzaju prowadzonej działalności, rodzaju mienia obejmowanego ochroną, sumy ubezpieczenia oraz podwyżek i obniżek w składce określonych w taryfie.
2. Za ubezpieczenie środków obrotowych na sumy zmienne oblicza się i pobiera składkę według następującej zasady:
  - 1) na początku okresu ubezpieczenia Ubezpieczający opłaca składkę zaliczkową w wysokości nie mniejszej niż wskazany w umowie ubezpieczenia procent składki ustalonej w sposób wskazany w ust. 1, nie mniejszy jednak niż 50% tak ustalonej składki;
  - 2) składka zaliczkowa za cały okres ubezpieczenia zostaje rozliczona po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia na podstawie średniej arytmetycznej wartości środków obrotowych posiadanych przez Ubezpieczonego w tym okresie; w celu rozliczenia składki Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest najpóźniej w ciągu 30 dni po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia podać TUV PZUW stany zapasów z poszczególnych miesięcy; za stan zapasów z danego miesiąca przyjmuje się średnią arytmetyczną wartość (cena nabycia lub koszt wytworzenia) środków obrotowych z tego miesiąca;
  - 3) na podstawie przekazanych średnich arytmetycznych wartości środków obrotowych za poszczególne miesiące okresu ubezpieczenia, TUV PZUW ustala średnią arytmetyczną wartość środków obrotowych w okresie ubezpieczenia;
  - 4) składkę ostateczną za ubezpieczenie otrzymuje się z przemnożenia średniej arytmetycznej wartości środków obrotowych w okresie ubezpieczenia przez stawkę taryfową przyjętą w umowie ubezpieczenia;
  - 5) jeżeli składka ostateczna przekracza składkę zaliczkową Ubezpieczający obowiązany jest do opłacenia powstałej różnicy w ciągu 14 dni od dnia otrzymania od TUV PZUW rachunku wraz z aneksem rozliczającym;
  - 6) jeżeli składka ostateczna jest niższa od składki zaliczkowej TUV PZUW w terminie 14 dni od dnia otrzymania rozliczenia stanu zapasów, o którym mowa w pkt 2, zwróci Ubezpieczającemu powstałą różnicę w składce.
3. W przypadku ubezpieczenia mienia osób trzecich na sumy zmienne, składkę oblicza się i pobiera według zasad określonych w ust. 2, z tym, że za stan zapasów z danego miesiąca przyjmuje się średnią arytmetyczną wartość mienia osób trzecich z tego miesiąca.
4. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia, a jeżeli umowa doszła do skutku przed doręczeniem dokumentu ubezpieczenia - w ciągu czternastu dni od jego doręczenia. Należna składka może być na wniosek Ubezpieczającego rozłożona na raty. Terminy płatności kolejnych rat oraz ich wysokość określone są w umowie ubezpieczenia.
5. Zapłata składki następuje w formie bezgotówkowej lub w porozumieniu z TUV PZUW w formie gotówkowej.
6. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się chwilę złożenia zlecenia zapłaty w banku na właściwy rachunek TUV PZUW, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość wolnych środków. W innym przypadku za datę zapłaty uważa się dzień uznania rachunku TUV PZUW pełną, wymagalną kwotą składki lub ratą składki określonymi w umowie ubezpieczenia.
7. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
8. Składka nie podlega indeksacji.
9. W razie ujawnienia okoliczności, które pociągają za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może

w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO, UBEZPIECZONEGO ORAZ TUW PZUW

§ 13

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości TUW PZUW wszystkie znane sobie okoliczności, o które TUW PZUW zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia umowy przez TUW PZUW mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić TUW PZUW o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1 oraz w ust. 2 spoczywają także na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. Ubezpieczony zobowiązany jest:
  - 1) eksploatować ubezpieczone mienie zgodnie z zaleceniami i wskazówkami producenta lub dostawcy tego mienia, przestrzegać obowiązujących przepisów prawa, w tym przepisów prawa budowlanego w zakresie eksploatacji, wykonywania przeglądów i konserwacji budynków i budowli wraz z instalacjami, przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej, ochrony osób i mienia, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywać dozór techniczny nad tymi urządzeniami;
  - 2) przeprowadzać konserwację i okresowe remonty ubezpieczonego mienia;
  - 3) przeprowadzać konserwację i okresowe remonty środków zabezpieczenia mienia przed szkodą oraz dołożyć należytej staranności w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania tych zabezpieczeń;
  - 4) przechowywać ubezpieczone mienie w sposób zgodny z zaleceniami producenta i wymogami technicznymi;
  - 5) stosować się do norm, zaleceń i wymogów organów administracji państwowej i samorządowej dotyczących bezpieczeństwa prowadzonej działalności;
  - 6) przeprowadzać konserwacje przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę lub inne płyny (wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej);
  - 7) wykonywać niezwłocznie remonty i naprawy niezbędne dla prawidłowego działania instalacji, o których mowa w pkt. 6;
  - 8) stosować środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń służących do rozprowadzania wody lub innych cieczy;
  - 9) zamknąć, opróżnić z wody lub innych cieczy i utrzymywać opróżnione instalacje i urządzenia wodne oraz centralnego ogrzewania w obiektach nieużywanych i niedozorowanych lub czasowo nieczynnych;
  - 10) w przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej zgłosić ten fakt do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego;
  - 11) prowadzić ewidencję ubezpieczonego mienia wraz z sumami ubezpieczenia przyporządkowanymi poszczególnym pozycjom ewidencji, przy czym w razie ubezpieczenia środków trwałych według wartości księgowej brutto za powyższą ewidencję może być przyjęta ewidencja prowadzona dla celów rachunkowych wraz z wartościami księgowymi brutto w niej wskazanymi;
  - 12) zabezpieczyć ewidencję, o której mowa w pkt 11 przed kradzieżą, zniszczeniem i zaginięciem.
5. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego zakresem ubezpieczenia, Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował tych środków, TUW PZUW jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
6. W razie powstania wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest:
  - 1) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od chwili uzyskania wiadomości o wypadku ubezpieczeniowym powiadomić TUW PZUW o jego wystąpieniu. Obowiązek ten spoczywa na Ubezpieczonym, o ile wie o zawarciu umowy na jego rachunek;
  - 2) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni zawiadomić policję o każdym wypadku pożaru, a także o każdej szkodzie jaka mogła powstać wskutek przestępstwa;
  - 3) bez dokonywania zmian pozostawić miejsce szkody do czasu oględzin przez TUW PZUW lub powołanego przez TUW PZUW rzeczoznawcy, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody; TUW PZUW nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w terminie 3 dni roboczych od dnia zawiadomienia go o szkodzie lub innym uzgodnionym z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym;
  - 4) udzielić TUW PZUW lub powołanemu przez TUW PZUW rzeczoznawcy wyjaśnień dla ustalenia okoliczności powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości (w tym udostępnić miejsce powstania szkody w celu

- przeprowadzenia inspekcji) oraz przedstawić dowody jakich odpowiednio do stanu rzeczy może TUW PZUW wymagać;
- 5) sporządzić i przedstawić w uzgodnionym przez strony terminie oraz formie i na własny koszt, rachunek szkody wraz z dokumentacją źródłową stanowiącą podstawę sporządzenia tego rachunku oraz zgłosić roszczenie;
  - 6) na żądanie TUW PZUW dostarczyć dokumentację uzupełniającą, jeżeli dostarczone informacje lub dokumenty, nie są wystarczające do ustalenia odpowiedzialności TUW PZUW lub wysokości odszkodowania.
7. TUW PZUW nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1 i ust. 2 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia obowiązków określonych w ust. 1 i ust. 2 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
  8. Nieprzestrzeganie obowiązków, o których mowa w ust. 4 pkt 1-9 stanowi ważny powód do wypowiedzenia przez TUW PZUW umowy ubezpieczenia.
  9. W razie naruszenia obowiązków, o których mowa w ust. 4 pkt 1-9 z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa, TUW PZUW wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
  10. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, TUW PZUW może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło TUW PZUW ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego. Skutki braku zawiadomienia TUW PZUW o wypadku ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli TUW PZUW w terminie, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
  11. TUW PZUW jest zobowiązane:
    - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności TUW PZUW lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
    - 2) jeżeli w terminach określonych w § 17 ust. 2 i 3 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
      - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
      - b) Ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie

- o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
    - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
      - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
      - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie

- wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
    - 4) do udostępnienia Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności TUW PZUW lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez TUW PZUW udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez TUW PZUW;
    - 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;

- 6) na żądanie Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności TUW PZUW oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
- 7) na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

§ 14

1. Jako wysokość szkody przyjmuje się:
  - 1) przy ubezpieczeniu według wartości odtworzeniowej lub księgowej brutto:
    - a) dla budynków, budowli i nakładów adaptacyjnych – wartość kosztów odbudowy albo remontu mienia (jeżeli wartości te są różne wysokość szkody ustala się według wartości niższej), potwierdzoną kosztorysem przedłożonym przez Ubezpieczonego, określoną zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych stosowanymi w budownictwie – przy uwzględnieniu dotychczasowej technologii, konstrukcji, wymiarów i standardu wykończenia, takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów, wraz z kosztami opracowania wymaganej dokumentacji, kosztami transportu (z wyłączeniem transportu ekspresowego), demontażu, montażu i nadzoru oraz kosztami, których poniesienie jest konieczne w celu odtworzenia mienia,
    - b) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – wynikającą z faktury lub rachunku wartość kosztów zakupu albo naprawy mienia tego samego rodzaju, typu i o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach, w tym mocy produkcyjnej (jeżeli wartości te są różne wysokość szkody ustala się według wartości niższej), wraz z kosztami opracowania wymaganej dokumentacji, kosztami transportu (z wyłączeniem transportu ekspresowego), montażu i nadzoru oraz kosztami (w tym rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku), których poniesienie jest konieczne w celu odtworzenia mienia;
  - 2) przy ubezpieczeniu według wartości rzeczywistej – wartość kosztów określonych w pkt 1, pomniejszoną o faktyczny stopień zużycia technicznego zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego mienia, na dzień przed powstaniem szkody.
2. Dla mienia najmowanego wysokość szkody ustala się na zasadach określonych w ust. 1 pkt 1 lub 2 w zależności od tego, według jakiej wartości została ustalona suma ubezpieczenia.
3. Jako wysokość szkody w środkach obrotowych przyjmuje się cenę ich zakupu lub koszt ponownego wytworzenia ustalone na podstawie rachunku lub faktury albo kalkulacji kosztów wytworzenia.
4. Jako wysokość szkody w niskocennych składnikach majątku przyjmuje się cenę naprawy lub zakupu identycznego lub najbardziej zbliżonego parametrami technicznymi mienia.
5. Jako wysokość szkody w mieniu osób trzecich przyjmuje się wartość rzeczywistą lub wartość kosztów naprawy uszkodzonego mienia (jeżeli wartości te są różne wysokość szkody ustala się według wartości niższej), powiększonych o udowodnioną wartość nakładów poniesionych w związku z realizacją usługi przez Ubezpieczonego, a w przypadku sprzedaży komisowej - z potrąceniem prowizji komisowej.
6. Jako wysokość szkody w wartościach pieniężnych przyjmuje się:
  - 1) dla krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) - ich wartość nominalną; wartość nominalną waluty obcej przelicza się na złote polskie według średniego kursu NBP z dnia szkody;
  - 2) dla czeków, weksli i innych dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – osiągalną cenę sprzedaży z dnia szkody;
  - 3) dla złota, srebra, platyny i innych metali z grupy platynowców oraz wyrobów z wszystkich wymienionych wcześniej metali, kamieni szlachetnych i pereł – cenę zakupu lub koszt wytworzenia, z dnia szkody.
7. Jako wysokość szkody w mieniu osobistym pracowników przyjmuje się wartość rzeczywistą lub wartość kosztów naprawy uszkodzonego mienia (jeżeli wartości te są różne wysokość szkody ustala się według wartości niższej).
8. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej, szkoda będzie wyliczana według tej wartości pod warunkiem przystąpienia - nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody - do odbudowy, remontu, zakupu, naprawy lub ponownego wytworzenia mienia. Jeżeli w powyższym terminie Ubezpieczony nie przystąpi do odbudowy, remontu, zakupu, naprawy lub ponownego wytworzenia mienia, lub jeżeli złoży TUW PZUW oświadczenie o rezygnacji z odbudowy, remontu, zakupu, naprawy lub ponownego wytworzenia, odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej.

9. Przy ustalaniu wysokości szkody uwzględnia się rachunek szkody sporządzony przez Ubezpieczonego oraz stan faktyczny w miejscu powstania szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone protokołem szkody przez TUW PZUW przy współudziale Ubezpieczonego. Jeżeli wysokość szkody podana przez Ubezpieczonego w rachunku szkody w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez TUW PZUW, podstawę ustalenia wysokości szkody stanowi stwierdzony stan faktyczny. W uzgodnieniu z Ubezpieczonym ustalenie wysokości szkody może być dokonane w oparciu o podejście kosztowe i metodologię kosztów odtworzenia lub zastąpienia, z wykorzystaniem rynkowych systemów wyceny. Koszty związane z ustaleniem wysokości szkody każda ze stron ponosi we własnym zakresie.
10. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody.
11. W razie wyrażenia sum ubezpieczenia lub limitów odpowiedzialności w równowartości w złotych polskich waluty obcej, przelicza się kwoty sum i limitów na złote polskie według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu powstania szkody.
12. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
  - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej lub pamiątkowej;
  - 2) dodatkowych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
  - 3) kosztów związanych z koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa dotyczącego konstrukcji i eksploatacji budynków, budowli, maszyn i urządzeń, które Ubezpieczony jest zobowiązany ponieść dodatkowo w związku ze zmianami przepisów prawa; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości odtworzeniowej niniejsze ograniczenie dotyczy jedynie kosztów powstałych w związku ze zmianami przepisów prawa, które zostały ustanowione i weszły w życie po zawarciu umowy ubezpieczenia;
  - 4) kosztów innowacji, modernizacji lub ulepszeń.

POSTĘPOWANIE RZECZOZNAWCÓW

§ 15

1. Po zajściu wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczony lub TUW PZUW mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny lub wysokości szkody. Ekspertyzy rzeczoznawców powinny zawierać – w zależności od potrzeb - co najmniej:
  - 1) ustalenie przyczyn albo ustalenie przypuszczalnych przyczyn szkody ze wskazaniem najbardziej prawdopodobnej;
  - 2) wykaz będącego przedmiotem szkody mienia wraz z jego identyfikacją techniczną i wartością ubezpieczeniową określoną zgodnie z postanowieniami § 9;
  - 3) koszty odbudowy, remontu, naprawy lub nabycia takiego samego mienia;
  - 4) ewentualne koszty zabezpieczenia przed szkodą lub zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu, określone zgodnie z postanowieniami § 6.
2. Dodatkowo ekspertyzy rzeczoznawców mogą zawierać zalecenia prewencyjne, które mają na celu ograniczenie możliwości wystąpienia szkody w przyszłości.
3. W razie rozbieżności w ekspertyzach rzeczoznawców strony mogą wspólnie powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wydaje opinię.
4. Każda ze stron ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty rzeczoznawcy opiniującego ponoszą obie strony po połowie.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 16

1. TUW PZUW wypłaca należne odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia mienia w kwocie odpowiadającej wysokości szkody ustalonej zgodnie z postanowieniami § 14, nie wyższej jednak od sumy ubezpieczenia oraz zgodnie z limitami odpowiedzialności określonymi w umowie ubezpieczenia.
2. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody ustalonej zgodnie z postanowieniami § 14, z tym że:
  - 1) wysokość odszkodowania ustalona według kosztów odbudowy, remontu, zakupu, naprawy albo ponownego wytworzenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia przedmiotu szkody;
  - 2) rachunek kosztów odbudowy, remontu, zakupu, naprawy albo ponownego wytworzenia przedstawiony przez Ubezpieczonego podlega weryfikacji przez TUW PZUW;
  - 3) jeżeli odbudowa, remont, naprawa albo ponowne wytworzenie jest wykonywane we własnym zakresie przez Ubezpieczonego, TUW PZUW zwraca udokumentowane koszty materiałów niezbędnych do wykonania odbudowy, remontu, naprawy albo ponownego wytworzenia, niezbędne koszty robocizny oraz uzasadnioną kwotę na pokrycie kosztów ogólnych; suma tych kosztów nie powinna być wyższa od

- średniego kosztu, jaki byłby poniesiony w przypadku gdyby czynności dokonywane były przez firmę zewnętrzną; T UW PZUW może przedstawić koszty zweryfikować do średnich cen osiągalnych na rynku;
- 4) jeżeli odbudowa, remont, naprawa albo ponowne wytworzenie wykonywane są przez firmę zewnętrzną i ich koszt jest wyższy o co najmniej 10% od kosztów naprawienia szkody ustalonych przez T UW PZUW na podstawie cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne, T UW PZUW ustali odszkodowanie z uwzględnieniem cen usług tych innych firm zewnętrznych, chyba że zatrudnienie danej firmy zewnętrznej było warunkiem koniecznym w celu zachowania (remont, naprawa) lub nabycia (odbudowa, wymiana) przez Ubezpieczonego uprawnień z gwarancji lub rękojmi za dane mienie;
  - 5) wysokość odszkodowania zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy.
3. W przypadku kiedy wskazana w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość mienia w dniu szkody będąca podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie) odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do wartości mienia będącej podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia na dzień powstania szkody.
  4. Zasady ustalenia odszkodowania, o których mowa w ust. 3, nie mają zastosowania:
    - 1) w ubezpieczeniach w systemie na pierwsze ryzyko;
    - 2) jeżeli wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia danego przedmiotu ubezpieczenia;
    - 3) jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia, przy uwzględnieniu rodzaju zadeklarowanej wartości będącej podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia, w dniu szkody nie przekracza 110 % sumy ubezpieczenia tego przedmiotu.
  5. W celu ustalenia czy występuje niedoubezpieczenie, poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana, na podstawie kalkulacji, o których mowa w ust. 3, oddzielnie dla poszczególnych kategorii ubezpieczonego mienia, z zastrzeżeniem postanowień § 9 ust. 5.
  6. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa faktyczną wartość mienia w dniu szkody, przy uwzględnieniu rodzaju zadeklarowanej wartości będącej podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia (nadoubezpieczenie), T UW PZUW odpowiada tylko do wysokości szkody ustalonej według zasad określonych w OWU.
  7. Od ostatecznej wartości odszkodowania ustalonego zgodnie z powyższymi postanowieniami potrąca się franszyzę redukcyjną w wysokości wskazanej w umowie ubezpieczenia.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 17

1. T UW PZUW obowiązane jest do przekazania osobie zgłaszającej roszczenie stanowiska dotyczącego swojej odpowiedzialności, a w razie uznania roszczenia, również wysokości szkody oraz wysokości przyznanego odszkodowania.
2. T UW PZUW wypłaca odszkodowanie najpóźniej w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności T UW PZUW albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania T UW PZUW powinien wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 2.
4. Wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty rat składki w terminach określonych w umowie ubezpieczenia, przy czym w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie wszystkich sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania, terminy płatności rat składki, których płatność zgodnie z terminami określonymi w umowie ubezpieczenia przypada po dniu doręczenia oświadczenia o odmowie wypłaty odszkodowania, nie ulegają zmianie.
5. Wypłata odszkodowania nie powoduje zmniejszenia sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia.
6. Postanowienie ust. 5 nie ma zastosowania dla kategorii mienia ubezpieczanych w systemie na pierwsze ryzyko oraz wskazanych w umowie ubezpieczenia limitów odpowiedzialności, dla których z chwilą wypłaty odszkodowania suma ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności określony w umowie ubezpieczenia zostaje pomniejszony o wysokość wypłaconego odszkodowania. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności przez zapłacenie składki uzgodnionej z T UW PZUW. W przeciwnym wypadku w razie następnej szkody powstałej w bieżącym okresie ubezpieczenia górną granicę odpowiedzialności T UW PZUW stanowi suma ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności, który pozostał po wypłacie odszkodowania za wcześniejszą szkodę.

PŁATNICY PODATKU VAT

§ 18

Jeżeli Ubezpieczony jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT naliczanego przy nabyciu mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia, to wartość będąca podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia, suma ubezpieczenia, wysokość szkody, wysokość odszkodowania dla tego mienia nie uwzględniają tego podatku.

ROSZCZENIA REGRESOWE

§ 19

1. Z dniem wypłaty odszkodowania przez TUV PZUW roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą na TUV PZUW do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli TUV PZUW pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje pierwszeństwo zaspokojenia pozostałej części roszczeń przed roszczeniem TUV PZUW.
2. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić TUV PZUW pomocy dostarczając informacji oraz dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych, o ile są w jego posiadaniu lub ma możliwość ich uzyskania. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody TUV PZUW zrzekł się lub ograniczył roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, TUV PZUW może odmówić odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć w zakresie, w jakim Ubezpieczony zrzekł się roszczenia lub je ograniczył. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania TUV PZUW może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania w zakresie, w jakim Ubezpieczony zrzekł się roszczenia lub je ograniczył.

MIENIE ODZYSKANE

§ 20

W razie uzyskania informacji o przedmiotach utraconych w wyniku wypadków ubezpieczeniowych objętych ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczony obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie TUV PZUW oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. Jeżeli Ubezpieczony odzyskał przedmioty w stanie niezmienionym, TUV PZUW wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, Ubezpieczony jest obowiązany niezwłocznie zwrócić TUV PZUW wypłaconą kwotę. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości odzyskanego przedmiotu w dniu jego odzyskania.

PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

§ 21

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

REKLAMACJE, SKIEROWANIE SPRAWY DO SĄDU

§ 22

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo złożenia reklamacji, przez którą rozumie się wystąpienie do TUV PZUW, w którym zgłaszane jest zastrzeżenie dotyczące usług świadczonych przez TUV PZUW.
2. Reklamację można złożyć:
  - 1) pisemnie – przesyłką pocztową (w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe) pod adresem siedziby TUV PZUW: rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa, albo osobiście w siedzibie TUV PZUW;
  - 2) ustnie – przez telefon, dzwoniąc pod numer 801-159-159, albo osobiście w siedzibie TUV PZUW do protokołu;
  - 3) elektronicznie – wysyłając e-mail na adres reklamacje@tuwpzuw.pl.

3. T UW PZUW rozpatruje reklamację i udziela odpowiedzi bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu 30 dni od dnia jej otrzymania. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie 30 dni, T UW PZUW przekazuje osobie, która wystąpiła z reklamacją informację, w której:
  - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
  - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
4. T UW PZUW udziela odpowiedzi na reklamację w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, a na wniosek występującego z reklamacją – pocztą elektroniczną.
5. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację, przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
  - 1) nieuwzględnienia roszczeń zgłoszonych trybie rozpatrywania reklamacji;
  - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą występującego w terminie określonym w odpowiedzi na reklamację.
6. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
7. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta
8. T UW PZUW przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla T UW PZUW do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy (więcej informacji można znaleźć na stronie: rf.gov.pl) oraz Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego (więcej informacji można znaleźć na stronie: https://www.knf.gov.pl/dla_konsumenta/sad_polubowny).
9. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia
10. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
11. W sprawach nieuregulowanych w OWU lub w umowie ubezpieczenia mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
12. W relacjach z konsumentem T UW PZUW stosuje język polski.
13. T UW PZUW podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
14. OWU w niniejszym brzmieniu mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 10.08.2022 roku.